

Değerli Okurlar,

Türk Folklor Araştırmaları dergisi 370 sayısında öncelikle halkbilimi, halk edebiyatı, antropoloji, kültür alanlarında çok sayıda bilim insanı, araştırmacı, derlemeci, yazar ve kalemiyle yer almış pek çok kişinin yapıtlarına yer verdi, onlar hakkında yazılmışları yayımladı. Bu sayımızı da gururla sürdürmeye çalıştığım bu dergi editörlüğüne ulaşmamda akademik dünyanın ilk kapılarını açmamı sağlayan değerli doktora hocam Prof. Dr. Bilge Seyidoğlu'na adamaya karar verdik.

1969-1970 öğretim yılında Atatürk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi'ne ilk atım attığımda dil bilgini Prof. Dr. Selahattin Olcay dekanı. Daha sonraki yıllarda merhum hocalarımız Prof. Dr. M. Kaya Bilgegil ve Prof. Dr. Hüseyin Sesli, öğrenciliğimizde dekanlarımız olmuştu.

Mehmet Kaplan'ın girişim ve destekleriyle Erzurum'da görkemli bir Türkoloji biriminin tohumları atılmış, emekler değerlerle gün yüzüne çıkmaya başlamıştı. Bilim dalına damga vuracak pek çok akademisyenin içinde halk edebiyatı derslerini (o zamanlar hepsi doktor unvanlıydılar) Bilge Seyidoğlu, Umay Türkeş Günay, Saim Sakaoğlu, Muhan Bali, Turgut Günay, Fikret Türkmen ve son yılda Ensar Aslan'dan aldık. M. Kaya Bilgegil, Niyazi Akı, Harun Tolasa (daha sonra nikâh şahidim olmuştu), Ahmet Bican Ercilasun, Haluk İpekten, Orhan Okay, Efrasyap Gemalmaz, Mehmet Akalın, Hüseyin Ayan, Turgut Acar, Turgut Karacan, M. Fahreddin Kırzioğlu... gibi çok kıymetli bilginlerle, Palandöken'in eteklerinde gür soluklu, bir daha yaşanması çok zor bir akademik varsıllığın nefesiyle okumaya, yazmaya başladık.

Atatürk Üniversitesi pek çok bilim dalında olduğu gibi, edebiyat ve özellikle de halk edebiyatında da önder bir konum kazanmıştı. Sakaoğlu hocamızın nitelemesiyle "Erzurum Beşlisi" alanda anlamlı başlangıcın devamında yerel ve evrensel çerçevede saygın ve değerli bir döneme damgalarını vurdular:

Prof.Dr. Bilge Seyidoğlu

Prof.Dr. Muhan Bali

Prof.Dr. Saim Sakaoğlu

Prof.Dr. Umay Günay

Prof.Dr. Fikret Türkmen

İlk doktora öğrencisi, ilk doçent ve profesörü olduğum rahmetli hocam **Bilge Seyidoğlu**, evlilik öncesi soyadı olan Palandöken'in de yansıttığı gibi kökten bir Erzurumlu, yurt dışı çalışmalarıyla da gerçek bir entelektüel, aydın bir akademisyendi. Nezaketi ve zarafetiyle herkesin sevgi ve saygısının odaklandığı kişiliği; gerektiğinde de memleketlisi Nene Hatun gibi mücadeleci kimliğiyle bütünleşmiş; her kademedeki öğrencileri tarafından idol olarak kabullenilmişti. Yıllar önce Hacettepe Üniversitesi Edebiyat Fakültesi'nde doçentlik sınavında rahmetli hocam jüri başkanı Prof. Dr. Muhan Bali'nin olumlu sonucu açıklamasından sonra, kendimi sokağa attığımda telefonla ilk olarak Erzurum'dan hocam Bilge Hanım'ı titreyen sesimle aramıştım. Hocam, her zamanki enerjik, güven yayan ses tonuyla mutluluk içinde beni kutlamış ve başarılar dilemişti. Yazışma ve telefonların dışında maalesef sadece yıllar sonra bir kez Saim Hocamızın da bulunduğu bir bilimsel etkinlikte Konya'da karşılaşabildik.

Kaynaşır birbirine gün olur zamanlar;
Geçmiş,gelecek birleşir tek kesitte.
Sanki ilk kez yaşarsınız yaşanmışı dünlerde
Ya da başlar ansızın ta ilerde olacak.(B. Necatigil)

Doktora çalışma süreçlerimdeki pek çok eksiklik, zorluk ve sorunlarda her zaman çözümleyici, destekleyici tutum ve katkılarını minnet ve şükranla anıyorum. Onun imzasıyla çıktığımız yolda sonlara yaklaşırken hocamızla bu kutsal, değerli dergide buluşmak, eriştiğimiz en coşkulu, mutlu, duygulu bir buluşmadır.

Türkoloji Günleri, Ekim 2006, Atatürk Üniversitesi Mavi Salon Öndekiler Soldan sağa: Metin Akkuş, Bilge Seyidoğlu, Dilaver Düzgün Arkada sağda: Hüseyin Baydemir

Soldan sağa: Cahit Kavcar, Ali Berat Alptekin, Bilge Seyidoğlu, Önder Göçgün, Müjgan Cunbur, İrfan Ünver Nasrattinoğlu,, Mehmet Yardımcı

(Bu yazımızdaki fotoğraflar ve bilgiler için Dilaver Düzgün ve A. Özgür Güvenç beylere teşekkür ediyorum. M.K.)

Doktora tezimi tamamlamadan Atatürk Üniversitesi Rektörlüğü bünyesinde kuruculuğunu ve editörlüğünü yaptığım **Köz** “folklor/haber” dergisinin yaşama geçmesinde Ankara’dan rahmetli Hikmet Dizdaroğlu ve kurumdan o zamanki rektör yardımcısı değerli bilim ve kültür insanı Prof. Dr. Zeki Başar, hocalarım Seyidoğlu, Muhan Bali ve Saim Sakaoğlu başta olmak üzere, unutulmaz destekler sağlayarak akademik dergicilik yolculuğumun 45 yıl öncesinde startını verdiler. Adlarını yazdığım değerli bilim insanları, derginin çeşitli sayılarında yazılarını da yayımladılar. TFA’ nın bu anlamlı sayısında dijital nüshaları olmadığı için erişilmesi zor olan Köz’ün 5. ve 6. sayılarında yer alan hocam Bilge Seyidoğlu’nun *Gezgin Efsaneleri I-II* başlıklı yazılarından ilkinin aziz anısına saygılarla bu sayımızda yeniden yayınlamak istedik.

Hocamızın bölüm başkanlığı döneminde gelenek haline getirmeye çalıştığı “Türkoloji Günleri” başlıklı sempozyumlardan ilki. Bu sempozyumlar üç tane yapıldı maalesef devamı gelmedi. Fotoğrafın ilk sırasındaki isimler sol baştan: Prof. Dr. Avni Gözütok, Prof. Dr. Bilge Seyidoğlu, Prof. Dr. İnci Enginün, Prof. Dr. Turgut Karabey, Prof. Dr. Hüseyin Baydemir. İkinci sıra sol baştan: Prof. Dr. Merdan Güven, Prof. Dr. Sedat Adıgüzel, Doç. Dr. Sevda Önal Kılıç, Prof. Dr. Kazım Köktekin, Prof. Dr. Gülhan Atnur, Prof. Dr. Mehmet Törenek, Prof. Dr. Dilaver Düzgün, Prof. Dr. Nadir Devlet, Prof. Dr. Özkul Çobanoğlu, Prof. Dr. Ömer Yılar. Üçüncü sıra sol baştan: Prof. Dr. Muharrem Daşdemir, Prof. Dr. Metin Akkuş, Doç. Dr. Tuna Beşen Delice, Prof. Dr. Yusuf Ziya Sümbüllü, Ahmet Gökçimen, Dr. Öğretim Üyesi Sinan Dinç.

Bu sayının yazılarını tasarlarken sevgili hocamın doktora/yüksek lisans öğrencilerine ulaşarak düşüncemi ve katkı dileğimi ilettim. Zamanı ve durumu uygun olan dostlarımız bize el attılar, hocamızın ruhuna saygıyla bir araya geldik, onu şükranla andık. Öte yandan hocanın öğrencileri olmamakla birlikte, duyurumuzu gören akademisyenlerin katkıda bulunmaları da, bizi sevindiren, çok mutlu eden bir gelişmeydi.

Hocanın armağan kitabının tanıtımı için Dergâh yayınlarının İstanbul'da düzenlediği 2011 yılındaki toplantıdan. Bu toplantıda ayrıca İnci Enginün ve Orhan Okay'ın da armağan kitaplarının tanıtımı yapılmıştı. Fotoğraftakilerden sol baştaki Prof. Dr. Osman Gündüz dışındakiler hocanın doktora öğrencileri. Hocanın yanında oturan Prof. Dr. Dilaver Düzgün. Ayaktakiler soldan ikinci Prof. Dr. A. Özgür Güvenç, Prof. Dr. Gülhan Atnur, Prof. Dr. Sedat Adıgüzel.

Bu bağlamda akademik hayatım boyunca tüm kusur ve eksikliklerimi düzeltmek için babacanca katkılarını hiç esirgemeyen, bu noktalara varmamda çok değerli destekleri olan değerli hocam **Prof. Dr. Saim Sakaoğlu**'na hem bu sayıda yer alan yazısı için hem de tüm katkıları için kalpten teşekkürlerimi ve minnetlerimi sunuyorum.

Sıcak ve içten bir destekle bu sayıdaki buluşmayı sağlayan tüm akademisyenlere, dostlara teşekkür ediyorum.

İnci Enginün hocanın Erzurum'a geldiği günlerden bir anı. Ön sıra sol baştan: Prof. Dr. Dilaver Düzgün, Prof. Dr. Funda Kara, Prof. Dr. Gülhan Atnur, Prof. Dr. Efrasiyap Gemalmaz, Prof. Dr. Bilge Seyidoğlu, Prof. Dr. İnci Enginün, İnci Gemalmaz, Prof. Dr. Kazım Köktekin.

Bu sayıda yer alan hocalarımızla, yazarlarla buluşmamızın kaynağı olan rahmetli hocamız **Prof. Dr. Bilge Seyidoğlu**'nu bir kez daha saygıyla anıyor, emek ve katkıları için teşekkür ediyoruz.

Ruhu şad olsun.

Metin Karadağ

Editör

Dear Readers,

In its 370th issue, the Turkish Folklore Research journal primarily features the work of numerous scholars, researchers, collectors, writers, and authors in the fields of folklore, folk literature, anthropology, and culture. This issue is dedicated to my esteemed doctoral advisor, Prof. Dr. Bilge Seyidoğlu, who opened the doors of the academic world to me and enabled me to take on the role of editor of this journal—a responsibility I am proud to continue.

When I first joined the Atatürk University's Faculty of Literature in the 1969-1970 academic year, the linguist Prof. Dr. Selahattin Olcay was the Dean at the time. In subsequent years, our late professors Prof. Dr. M. Kaya Bilgegil and the German philologist Prof. Dr. Hüseyin Sesli worked in the position of dean during our student years.

Emekli olup İstanbul'a gittiği gün Erzurum Havalimanı. Ön taraf sol baştan: Prof. Dr. Dilaver Düzgün, Dr. Öğretim Üyesi Ruhi Kara, Prof. Dr. Bilge Seyidoğlu, Prof. Dr. Gülhan Atnur, Prof. Dr. Funda Kara, Doç. Dr. Sevda Önal Kılıç, Dr. Öğretim Üyesi Elif Kaya. Arka sıra soldan: Prof. Dr. Sedat Adıgüzel, Prof. Dr. A. Özgür Güvenç, Prof. Dr. Orhan Kemal Tavukçuoğlu, Doç. Dr. Servet Tiken, Prof. Dr. Muharrem Daşdemir, Suriye Daşdemir, Doç. Dr. Ahmet Topal, Prof. Dr. Süleyman Efendioğlu. (Kaynak: A. Ö. Güvenç). Uğurlarınla, uğurlar olsun sevgili hocamız...

Thanks to the initiative and support of Mehmet Kaplan, the seeds of magnificent Turkish Studies (Turcology) department were sown, and the fruits of their labor had just begun to emerge. We took folk literature courses from academics who later left their mark on the field of Folklore: Bilge Seyidoğlu, Umay Türkeş Günay, Saim Sakaoğlu, Muhan Bali, Turgut Günay, Fikret Türkmen, and, in our final year, Ensar Aslan (all of them had PhD at the time). We began reading and writing in the rich academic atmosphere of Erzurum, surrounded by the foothills of Palandöken Mountain, and among esteemed scholars such as M. Kaya Bilgegil, Niyazi Akı, Ahmet Bican Ercilasun, Haluk İpekten, Harun Tolasa, Orhan Okay, Efresyap Gemalmaz, Mehmet Akalın, Hüseyin Ayan, Şerif Aktaş, Turgut Acar, and Turgut Karacan.

Atatürk University had secured a leading position in many scientific fields, including literature and especially folk literature. As our professor Sakaoğlu described it, the "Erzurum Five" left their mark on a respected and valuable period both locally and globally, continuing meaningful work in the field.

As you can see from her maiden name (Palandöken), my late teacher Professor Bilge Seyidoğlu had roots deep in the Erzurum culture, she was a true intellectual and enlightened scientist, with a distinguished presence both in Turkey and abroad. Her personality—marked by kindness, grace, and a gentle manner—earned her widespread love and respect. Yet, when needed, she also embodied a fighting spirit, reminiscent of Nene Hatun, another iconic figure from Erzurum. She became an idol for students

at all levels. Years ago, after I had just completed my associate professorship exam at Hacettepe University's Faculty of Literature, my late teacher Prof. Dr. Muhan Bali, the head of the jury, announced the positive result. I rushed out into the street and immediately called Bilge Hanım in Erzurum. She joyfully congratulated me and wished me continued success with her usual energetic and reassuring tone. Sadly, apart from correspondence and phone calls, we had only one more opportunity to meet in person—years later at a scientific event in Konya, where our teacher Saim Sakaoğlu was also present. I am deeply grateful for her solution-oriented and supportive attitude, and for her contributions during the many challenges and difficulties I faced during my doctoral studies. As I am nearing the end of my journey that was started with her encouragement, meeting my teacher in this sacred and precious journal is the most enthusiastic, happy and emotional encounter I have ever experienced.

While preparing the articles for this issue, I reached out to my dear professor's former doctoral and master's students to share my thoughts and request their contributions. Those who were available at the time joined us, and together we honored our professor's legacy with great respect and remembrance. Additionally, we were greatly pleased to receive contributions from scholars who had not been her students but responded to our announcement with generosity.

Before completing my doctoral thesis, I founded and edited the K z ‘folklore/news’ journal under the auspices of Atatürk University Rectorate. The late Hikmet Dizdaroğlu from Ankara and Prof. Dr. Zeki Başar, the then vice-rector of the institution, and my professors Seyidoğlu, Muhan Bali, and Saim Sakaoğlu, provided unforgettable support, marking the beginning of my academic journalistic journey 45 years ago. The distinguished scholars whose names I have mentioned also published their articles in various issues of the journal. In this meaningful issue of TFA, since the digital copies of K z's 5th and 6th issues are not available, we have decided to republish the first part of my teacher Bilge Seyidoğlu's article titled ‘Traveling Legends I-II’ in this issue as a tribute to his memory.

In this context, I would like to express my heartfelt thanks and sincere gratitude to Prof. Dr. Saim Sakaoğlu, who has never hesitated to provide his fatherly guidance throughout my academic career, helping to correct my shortcomings and offering invaluable support. I thank him both for his article in this issue and for all his past contributions.

I also extend my deepest thanks to all the academics and friends whose warm and sincere support made this issue possible.

I would like to once again pay tribute to our late Prof. Dr. Bilge Seyidoğlu, thanks to whom we met authors on the pages of the current issue of the journal, and thank for her enduring efforts and contributions.

May her soul rest in peace.

Metin Karadağ

Editor